

Asia: VN/29848/2024

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkalain muuttamisesta (nikotiinipussit)

Lausunnonantajan lausunto

Kommenttinne sallittuja makuja koskevaan sääntelyyn

Olemme huolissamme esityksessä ehdotetusta nikotiinipussien sääntelystä. Mielestämme se ei ole riittävän tiukka suojataksien väestöä, erityisesti nuoria, nikotiiniriippuvuuden ja terveyshaittojen riskeiltä. Tutkimustiedon mukaan mintun ja mentolin makujen salliminen nikotiinipusseissa lisää merkittävästi niiden houkuttelevuutta, etenkin nuorille. Tämän vuoksi kannatamme ainoastaan tupakan maun sallimista kaikissa tupakkatuotteissa.

Muut mahdolliset kommenttinne hallituksen esityksen luonnoksesta

Mehiläinen kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä laiksi tupakkalain muuttamisesta, koskien nikotiinipusseja. Kansanterveyden edistäminen ja tupakka- sekä nikotiinituotteiden käytöstä aiheutuvien haittojen vähentäminen ovat Mehiläiselle tärkeitä tavoitteita.

Nikotiini on myrkyllinen ja riippuvuutta aiheuttava aine. Jo pienenkin määrän nikotiinin käyttö voi nostaa nikotiinipitoisuuden veressä samalle tasolle kuin savukkeiden poltto. Nuoruudessa tapahtuva nikotiinialtistus vaikuttaa aivojen kehitykseen pitkäaikaisesti ja voi johtaa elinikäisiin haittoihin. Nikotiini lisää myös monien kansantautien, kuten sydän- ja verisuonitautien ja diabeteksen, riskiä. Se voi edistää syövän kasvua ja heikentää syöpälääkkeiden tehoa. Suun terveyteen kohdistuvien haittojen lisäksi nikotiini voi altistaa ahdistukselle ja masennukselle. Onkin kyseenalaista lisätä markkinoille vakavaa riippuvuutta aiheuttavia tuotteita, joiden terveydelliset haittavaikutukset ovat jo tiedossa. On myös huomioitava mahdolliset pitkäaikaishaitat, joista ei vielä ole riittävästi tutkimustietoa. Nikotiinituotteiden käytön lisääntyminen voi kuormittaa entisestään terveydenhuoltojärjestelmää. Tupakoinnin vähentämisen eteen tehty työ osoittaa, että kansanterveyttä on mahdollista parantaa määrätietoisilla toimilla.

Terveysriskeihin perustuen esitämme nikotiinipitoisuuden rajaksi enintään 8 mg/g nykyisen 16,6 mg/g:n sijaan. Lisäksi esitämme tupakka- ja nikotiinituotteiden ikärajan nostamista 20 vuoteen.

Nykyisellä esityksellä poikkeuksellisen korkeat matkustajatuonnin rajat heikentävät kansallisen sääntelyn vaikutusta ja avaavat mahdollisuuksia harmaalle taloudelle ja laittomalle kaupalle. Matkustajatuonnin rajojen laskeminen ja jopa EU:n myyntikiellon piirissä olevan nuuskan matkustajatuonnin kieltäminen ovat harkitsemisen arvoisia toimia.

Esityksessä mainittu nikotiinipussien käytön vakiinnuttaminen Suomen markkinoille on merkittävä linjanmuutos Suomen tähänastiseen nikotiinipolitiikkaan. Tupakkalain tavoitteena kun on myrkyllisiä aineita sisältävien ja riippuvuutta aiheuttavien tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön loppuminen. Nikotiinipussien markkinoille tulo voi johtaa uuden nikotiiniriippuvaisen sukupolven syntymiseen. Tämä on ristiriidassa tupakkalain tavoitteen, tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön loppumisen, kanssa. Sääntelyn on oltava tehokasta ja suojeltava väestöä nikotiiniriippuvuuden ja -haittojen riskeiltä. Mehiläinen onkin huolissaan nikotiinin käytön mahdollisesta yleistymisestä ja korkeampien nikotiinipitoisuuksien vaikutuksesta kansanterveyteen ja työikäisten työ- ja toimintakykyyn. Nikotiinin moninaiset haittavaikutukset, kuten olemassa olevien sairauksien hoitotasapainon heikentyminen, voivat johtaa työkyvyn laskuun ja siten vaikuttaa negatiivisesti kansantalouteen.

Simojoki Kaarlo
Mehiläinen